

Dosarul nr. 2ra-956/17

Instanța de fond: Judecătoria Bălți – N. Costăș

Instanța de apel: CA Bălți – N. Chircu, A. Garbuz, S. Șleahțiuki

DECIZIE

24 mai 2017

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție

În componentă:

Președintele ședinței,
judecătorul
judecători

Iulia Sîrcu,
Sveatoslav Moldovan, Ion Druță,
Mariana Pitic, Maria Ghervas,

examinând recursul declarat de către Clapaniuc Victor,
în pricina civilă la cererea de chemare în judecată înaintată de către Clapaniuc
Victor împotriva ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți privind încasarea plăților
salariale, repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată,
împotriva deciziei Curții de Apel Bălți din 17 ianuarie 2017,

C O N S T A T Ă :

La 12 aprilie 2016 Clapaniuc Victor s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți, solicitând încasarea plăților salariale în mărime de 24 795 lei, a sumei suplimentare pentru neplata în termen a plăților salariale în mărime de 768,68 lei, a prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei și a cheltuielilor de judecată. (f.d. 2-4)

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 03.02.2010 a fost restabilit în funcția de șef al secției obstetrică al Centrului Perinatologic de pe lângă ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți.

Potrivit pct. 1 al ordinului nr. 41 din 15.03.2010 „Cu privire la îndeplinirea Hotărârii din 03.02.2010 la dosarul nr. 2-176/2010” ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți i-a propus lui Clapaniuc Victor să fie restabilit în funcție de șef Secție Lăuzie-Fiziologie” (fosta secție obstetrică până la modificare) de la 15.03.2010.

Nefiind de acord cu această propunere și considerând că i s-a propus restabilirea într-o funcție care nu este analogică cu cea deținută anterior, funcție

care era în detrimentul pregătirii și abilităților sale profesionale, a inițiat o acțiune în instanța de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 22.12.2011, menținută prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08.06.2012, s-a anulat pct. 1 din Ordinul nr. 41 din 15.03.2010 emis de ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți „Cu privire la îndeplinirea Hotărârii din 03.02.2010 la dosarul nr. 2-176/2010”, menționându-se că „funcția șef secție sala de naștere, propusă de către administrație în locul funcției reduse, constituie aproximativ 90 % din activitățile de calitate îndeplinite de către Clapaniuc Victor până la eliberare. Prin urmare, Clapaniuc Victor urmează să fie restabilit în funcția deținută anterior, sau în cazul în care secția a fost restructurată, într-o funcție analogică, dar nu una care să fie în detrimentul pregătirii sau abilităților profesionale”.

Astfel, prin Ordinul nr. 129 din 05.07.2012 emis de ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți a fost anulat pct. 1 din Ordinul nr. 41 din 15.03.2010, însă i s-a refuzat categoric îndeplinirea indicațiilor din decizia Curții de Apel Bălți din 22.12.2011, menținute prin decizia Curții Supreme de Justiție din 08.06.2012.

ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți a recunoscut că funcția de șef Secție Lăuzie-Fiziologie nu corespundea și era în detrimentul pregătirii și atribuțiilor profesionale, dar în același timp, a refuzat să-i propună spre alegere trei funcții (șef secție sala de naștere, șef secție lăuzie-fiziologie și șef secție observație), apărute după restructurarea secției obstetrică.

Doar la sesizarea Procuraturii Bălți din 12.11.2012 și Ministerului Sănătății din 09.10.2012, prin ordinul nr. 202 din 23.11.2012 ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți a ieșit cu propunere de a-și alege una din cele trei funcții, care au apărut după restructurarea secției obstetrică, fiind transferat în funcția de șef Sala de Naștere a Centrului Perinatologic.

Prin ordinul nr. 14 din 30.01.2014 „Cu privire la unele modificări în organigrama funcțională din Centrul Perinatologic” emis de ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți, s-a efectuat fuzionarea celor trei secții în una denumită obstetrică 1, adică s-a adus organigrama instituției în conformitate cu nomenclatorul aprobat de Ministerul Sănătății al Republicii Moldova. Pentru ocuparea funcției de șef al secției obstetrică s-a anunțat concurs, conform anunțului nr. 01-11-151 din 10.03.2014.

ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți, prin răspunsul din 31.03.2014 a refuzat în satisfacerea cererii lui Clapaniuc Victor de a fi numit în funcția de șef secție obstetrică conform hotărârii Judecătorei Bălți din 03.02.2010.

Ulterior, prin ordinul nr. 93 din 03.04.2014 emis de ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți „Cu privire la fuzionarea secțiilor și reducerea statelor de personal Centrul Perinatologic” s-a ordonat modificarea structurii Centrului Perinatologic, la pct. 2 a ordinului dat s-a dispus preavizarea sub semnătură personală, cu 2 luni înainte de preconizarea concedierii, în legătură cu reducerea statelor de personal, din data emiterii ordinului menționat a lui Clapaniuc Victor - șef secție sala de naștere.

Nefiind de acord cu acest ordin, l-a contestat în instanța de judecată, care prin hotărârea Judecătorei Bălți din 04.07.2014 a fost anulat pct. 2 din ordinul nr. 93

din 03.04.2014 „Cu privire la fuzionarea secțiilor și reducerea statelor de personal Centrul Perinatologic”, fiind menținută prin decizia Curții de Apel Chișinău din 09.09.2014 și decizia Curții Supreme de Justiție din 24.12.2014. În același timp, până la soluționarea definitivă a litigiului, a acceptat să ocupe temporar funcția de medic de rând din 03.06.2014.

A susținut că a solicitat de nenumărate ori restabilirea sa în funcția de șef secție obstetrică, însă a fost refuzat.

Astfel, a fost pus în situație de a depune spre executare titlul executoriu nr. 2-176/2010 către executorul judecătoresc Bumbac Rodica. Prin încheierea executorului judecătoresc Bumbac Rodica s-a intentat procedura de executare și s-a acordat termen de 15 zile de executare benevolă. Prin răspunsul nr. 01.11/638 din 19.11.2014 ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți a refuzat executarea titlului executoriu. Ca urmare, la 27.11.2014 executorul judecătoresc a întocmit procesul-verbal cu privire la contravenție în privința șefului ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți, Postolachi Valeriu în temeiul art. 318 alin. (1) Cod contravențional. Fiind contestat de către Postolachi Valeriu, prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 30.10.2015, menținută prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 16.12.2015, șeful ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți a fost recunoscut vinovat în comiterea contravenției privind neexecutarea intenționată a hotărârii de judecată, stabilindu-se sancțiune contravențională sub formă de amendă în mărime de 50 unități contravenționale, ceea ce constituie 1000 lei.

La 01.02.2016, prin ordinul nr. 23 Clapaniuc Victor a fost restabilit în funcția de șef secție obstetrică, stabilindu-i-se salariul de 5755 lei. Pe parcursul perioadei 03.06.2014-01.02.2016 a primit salariul unui medic de rând de 4450 lei. Astfel, pentru perioada de neexecutare a hotărârii Judecătoriei Bălți din 03.02.2010 urmează să-i fie recuperată diferența din salariu de funcție și salariul real ridicat în mărime de 24 795 lei.

Odată ce angajatorul nu și-a onorat obligațiile de plată a salariului, a acționat cu vinovăție, reclamantul consideră că urmează să i se achite suplimentar suma de 768,68 lei, care constituie plata pentru fiecare zi de întârziere în mărime de 0,1 la sută din suma neplătită în termen, cât și compensat prejudiciul moral.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 01 iulie 2016 s-a respins acțiunea lui Clapaniuc Victor împotriva ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți privind încasarea forțată a plăților salariale, a altor plăți precum și recuperarea prejudiciului moral cauzat. (f.d. 125, 129-136)

În termen legal, împotriva hotărârii a declarat apel Clapaniuc Victor, criticând-o pentru nelegalitate. (f.d. 128, 145-146).

Prin decizia Curții de Apel Bălți din 17 ianuarie 2017 s-a respins apelul declarat de Clapaniuc Victor și s-a menținut hotărârea Judecătoriei Bălți din 01 iulie 2016. (f.d. 174-183)

Nefiind de acord cu soluția instanței de apel, la 10 martie 2017 Clapaniuc Victor a contestat-o cu recurs, solicitând casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe cu emiterea unei decizii corespunzătoare, considerând că în mod greșit s-a soluționat litigiul. (f.d. 188-190)

În motivarea recursului recurentul a invocat că instanța de apel nu a dat o apreciere justă probelor administrate, nu a verificat circumstanțele care sunt importante pentru soluționarea litigiului și a emis o decizie neîntemeiată.

La 20 aprilie 2017 ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea acesteia ca fiind nefondată și neîntemeiată cu menținerea actelor judecătorești emise de instanțele inferioare. (f.d. 196-203)

Conform prevederilor art. 434 alin. (1) CPC recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale.

Materialele cauzei atestă că decizia Curții de Apel Bălți a fost pronunțată la 17 ianuarie 2017 și recepționată de recurent la 25 ianuarie 2017. (f.d. 186)

Cererea de recurs, depusă la 10 martie 2017, confirmă exercitarea căii de atac în termen.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 17 mai 2017 recursul depus de către Clapaniuc Victor s-a declarat admisibil pentru a fi examinat în fond.

Analizând materialele dosarului prin prisma temeiurilor invocate în cererea de recurs, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite recursul declarat de către Clapaniuc Victor, de a casa decizia instanței de apel cu restituirea pricinii spre rejudecare în instanța de apel.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită pricina spre rejudecare în instanța de apel în toate cazurile în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

În conformitate cu art. 432 alin. (4) CPC, săvârșirea altor încălcări decât cele indicate în alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul constată că soluția instanței de apel nu conține o analiză și argumentare clară a tuturor circumstanțelor cauzei și nu dă răspuns la toate pretențiile formulate de apelant.

De altfel, aprecierea probelor a fost efectuată arbitrar, rezultând din conținutul deciziei contestate.

În conformitate cu art. 118 alin. (1), (3) și (5) CPC, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Partea care nu a exercitat pe deplin obligația de a dovedi anumite fapte este în drept să înainteze instanței judecătorești un demers prin care solicită audierea părții adverse în privința acestor fapte dacă solicitarea nu se referă la circumstanțele pe care instanța le consideră dovedite. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sunt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Materialele cauzei atestă că Clapaniuc Victor, prin ordinul nr. 115 din 30.06.2009, emis de ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți, a fost transferat din funcția de șef al secției obstetrică al Centrului Perinatologic Bălți în funcție de medic de rând.

Prin hotărârea Judecătoriei Bălți din 03.02.2010 Clapaniuc Victor a fost restabilit în funcția de șef al secției obstetrică al Centrului Perinatologic Bălți de pe lângă Spitalul Clinic Municipal Bălți.

Hotărârea judecătorească de restabilire a lui Clapaniuc Victor în funcție de șef al secției obstetrică al Centrului Perinatologic Bălți a fost real executată de către administrația ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți la 01.02.2016, prin ordinul nr. 23 (f.d. 39)

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, judecând pricina, a mai constatat că în perioada de la 03.02.2010 și până la 01.02.2016, când real a fost restabilit, Clapaniuc Victor a ocupat diferite funcții cu un nivel de salarizare mai scăzut.

Astfel, după emiterea ordinului nr. 23 din 01.02.2016 Clapaniuc Victor a solicitat achitarea diferenței salariului neîncasat în perioada 03.06.2014-01.02.2016, când a ocupat funcția de medic de rând în secția obstetrică, pentru 19 luni câte 1305 lei, iar în total suma de 24 795 lei, penalități de întârziere în sumă de 768 lei și prejudiciului moral în mărime de 10 000 lei.

Judecătoria Bălți, prin hotărârea din 01 iulie 2016, cât și Curtea de Apel Bălți, prin decizia din 17 ianuarie 2017, au respins acțiunea lui Clapaniuc Victor, indicând că la momentul adoptării hotărârii Judecătoriei Bălți din 03.02.2010 secția obstetrică era reorganizată în alte 2 secții, iar Clapaniuc Victor benevol a acceptat alte funcții.

Instanța de recurs consideră că concluziile instanțelor inferioare sunt eronate, or, Clapaniuc Victor a acceptat temporar alte funcții pentru a nu-și pierde calificarea, a se putea întreține material, continuând insistent acțiunile de restabilire în funcția anterior deținută, prin contestarea ordinelor de reorganizare a Centrului Perinatologic, prin punerea în executare silită a titlului executoriu nr. 2-176/2010 din 03.02.2010 de restabilire în serviciu în funcția de șef al secției obstetrică al Centrului Perinatologic Bălți de pe lângă Spitalul Clinic Municipal Bălți, prin depunerea acțiunii în instanță privind constatarea îngerării dreptului la un proces echitabil, privind executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești.

Colegiul menționează că, pentru neexecutarea hotărârii Judecătoriei Bălți din 03.02.2010 medicul șef al ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți, Postolachi Valeriu a fost sancționat contravențional în baza art. 318 alin. (1) Cod contravențional și că real Clapaniuc Victor a fost restabilit în funcția anterior deținută șef secție obstetrică la 01.02.2016.

Potrivit art. 90 alin. (2) lit. a) Codul muncii angajatorul, în cazul restabilirii în serviciu a salariatului transferat nelegitim la o altă muncă, are obligația să plătească obligatoriu despăgubirea într-o mărime nu mai mică decât salariul mediu al salariatului pentru această perioadă.

Clapaniuc Victor a indicat că salariul mediu pentru perioada 03.06.2014-01.02.2016 al șefului secției obstetrică a fost de 5755 lei, pe când a ridicat un salariu stabilit pentru funcția de medic de rând în sumă de 4450 lei.

Colegiul de recurs consideră că instanțele inferioare nu au verificat acest argument, nu au propus ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți să prezinte certificat cu privire la salariile obținute de șeful secției obstetrică și de un medic de rând pentru a constata dacă există o diferență dintre salarii.

Instanța de recurs nu poate îndrepta erorile admise de instanța de apel din motiv că în materialele dosarului lipsesc ordinele în mod cronologic de la eliberarea lui Clapaniuc Victor din funcție 30.06.2009 și până la restabilirea reală în funcție 01.02.2016 cât și informația despre salariul obținut real în perioada contestată și salariul unui șef de secție obstetrică, actele necesare pentru stabilirea diferenței de salariu net, motiv pentru care cauza urmează să fie remisă la rejudecare.

Prin urmare, la rejudecarea pricinii instanța de apel urmează să stabilească dacă în perioada 03.06.2014-01.02.2016 Clapaniuc Victor a avut de pierdut în salariu și care este cuantumul salariului neprimut.

În contextul dat, Colegiul menționează că obligația instanței de apel este de a verifica legalitatea hotărârii în întregul ei, independent de motivele apelului, în conformitate cu art. 373 alin. (4) CPC.

Totodată, Colegiul reinterează că norma procedurală enunțată supra obligă instanța de apel de a verifica legalitatea soluției adoptate de prima instanță în raport cu pretențiile înaintate, circumstanțele de fapt și de drept invocate, precum și obiecțiile formulate de pârâți asupra pretențiilor înaintate.

Instanța de recurs remarcă că dreptul la un proces echitabil, garantat de art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, prezumă dreptul la o hotărâre motivată. Motivarea este o parte a hotărârii în care instanța judecătorească în mod obligatoriu își expune concluziile formulate în privința cauzei oferite spre soluționare.

Conform unei jurisprudențe constante degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, pronunțarea de către instanțele judecătorești a unor hotărâri motivate constituie una dintre garanțiile dreptului fundamental la un proces echitabil și acesta presupune obligațiunea instanței judecătorești de a se expune în hotărâri asupra tuturor cerințelor acțiunii, precum și, argumentelor invocate de către părți întru admiterea sau respingerea acestora (cauza Garcia Ruiz vs. Spania, hotărârea din 21 ianuarie 1999).

Se reține că actul judecătoresc trebuie să corespundă tuturor normelor de drept, să fie clar, înțeles de părțile implicate în litigiu și să răspundă în mod sigur și expres la toate obiecțiile formulate și probele prezentate de către părți, ceea ce în speță lipsește.

Or, principiul procesului echitabil reclamă că hotărârea să fie motivată, justițiabilul având posibilitatea să cunoască motivele care l-au făcut pe judecător să adopte una sau altă soluție și să le conteste dacă sistemul prevedea o cale de atac împotriva acestei hotărâri, lipsa motivării unei decizii judiciare, pune în pericol dreptul la un proces echitabil (cauza Kaufman vs. Belgia, 1986).

Astfel, instanțele judecătorești sunt obligate să-și motiveze soluțiile și concluziile, să furnizeze toate răspunsurile la întrebările care sunt pertinente pentru rezultatul procesului și necesită un răspuns special în hotărâre.

În cazul în care instanța de judecată se abține de a da un răspuns special și explicit în cele mai importante întrebări, fără a acorda părții care a formulat-o posibilitatea de a ști dacă acest mijloc de apărare a fost neglijat sau respins, acest fapt se va considera o încălcare a art. 6§1 din CEDO (cauza Hiro Balani vs. Spania, 1994).

Colegiul reinterează că la rejudecarea pricinii, instanța de apel urmează să țină cont de cele enunțate supra, rezultând atât din pretențiile înaintate de Clapaniuc Victor, cât și înscrisurile prezentate în calitate de probe în susținerea poziției acestuia, aplicându-le în conformitate cu art. 120-122, art. 130 CPC, în raport cu circumstanțele stabilite și normele de drept material aplicabile speței.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că instanța de apel a examinat pricina cu încălcarea normelor de drept procedural, iar aceste erori nu pot fi constatate de către instanța de recurs, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa integral decizia instanței de apel și de a remite pricina spre rejudecare.

Potrivit celor expuse, în temeiul art. 445 alin. (1) lit. c) CPC, Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

DECIDE :

Se admite recursul declarat de Clapaniuc Victor.

Se casează decizia Curții de Apel Bălți din 17 ianuarie 2017, emisă în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de către Clapaniuc Victor împotriva ÎMSP „Spitalul Clinic Municipal” Bălți privind încasarea plăților salariale, repararea prejudiciului moral și a cheltuielilor de judecată și se remite cauza în Curtea de Apel Bălți pentru rejudecare, în alt complet de judecată.

Decizia nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței
judecătorul

Iulia Sîrcu

judecători

Sveatoslav Moldovan

Ion Druță

Mariana Pitic

Maria Ghervas